

Hogy a viharba ne

A lányom hetvenéves létemre elvitt egy jazzkoncertre, hogy legyek végre emberek között, ne csak otthon üljek a szobában. Azt mondta, már nem bírja nézni, hogy nem megy bennem a világ. Szerinte, ha így folytatom, megáll bennem az evolúció, és akármennyire is jóképű vagyok, azért még nem állna jól nekem a ravatalozó. Könnyen beszél, nem neki halt meg a felesége két éve, hanem nekem. Neki nincs is házassága, csak éli az életét, mint hal a vizet, azt mondja: nem szabad a halálra gondolni, szerinte a halak sem gondolnak a halászlére, mikor halazzák magukat a tóban. De hát hogy a viharba ne gondolnék a feleségemre egyfolytában, főleg a hiányára. Ez mégsem olyan, mint mikor nem raknak tésztát a halászlébe, mikor te úgy szoktad enni, és levesnek leves, de mégsem olyan, mintha tészta lenne benne. Ez annál komolyabb azért.

Amúgy ezek a szobában ülések nem mindennaposak. Néha rám jön, hogy nem megyek sehová, és akkor ülök a szobában, mint egy üres fotel, vagy nézem a tévében, hogy csinálják ki magukat idegre az emberiség elkövetői. A pszichológus azt mondta, a süllyedő hajókon mindig van valami bútordarab, amiben meg lehet kapaszkodni, a lényeg, hogy ne a tévékapcsolót fogja az ember, ha süllyed a vízben, a távkapcsoló még nem mentett meg senkit. Valahogy jól esik nem mozdulni, csak lenni egyhelyben, mint egy focipálya. Ha az emberben nagyon mozog a lélek, legjobb, ha nem megy sehova, csak hagyja, hogy dolgozzon a szellem. A nagy gondolatok sem hullámvasúton születtek, pláne céllövöldében. Bár, mikor a baromfiudvarra nézek és eszembe jut, hogy atombomba, azért arra is gondolok, a feltaláló inkább lett volna valami vidám helyen, mondjuk farsangi bálban, talán nem ezt gondolta volna ki, hogy magfúzió, hanem azt, hogy enni kéne egy jó kis fánkot. Aztán lehet, hogy pont fánkevés közben jutott eszébe a gombafelhő. A tudósokban az a furcsa, hogy nem látod, mire gondolnak. Megállítanak a buszmegállóban, hogy megkérdezzék a menetrendet, de közben meg lehet, olyanokra gondolnak, hogy horganyfőzelék. Mindegy, megvan nekem a magam baja is.

Tükörbe nem nézek, mert attól tartok, valaki visszanéz, és én már jó ideje nem bírom az ilyesmiket idegileg. Bezzeg az asszony odavolt a kísértetekért. Hiába, egy Galkovics lány csak akkor ember a (42-es) talpán, ha szereti az ilyen transzcendens izéket. Sokat tanultam az asszonytól, ezt a szót is, hogy transzcendencia, tőle tanultam. Két nap után tudtam csak magabiztosan kimondani, addig mindig az jutott eszembe, hogy transzformátor, noha mindkettő az átalakulásról szól, csak az egyiket már bizonyították.

Én nem vagyok ellenére a társas életnek, de itt a koncert előtt azért túl sok már az emberi kapcsolat. Régen láttam már ennyi embert, újra meg kell szoknom, hogy mások is gyalogolnak egy helyiségben, nem csak én. Olvasni úgy szoktam meg,

* A szerző a *Palócföld* 2008-as Mikszáth-pályázatán Balassagyarmat Város Önkormányzata különdíjában részesült.

hogy közben gyalogolok a szobában, mint valami turista. Erre az iskolában szoktam rá, pontosabban, ezzel a módszerrel érettségiztem le. Anyám azt mondta, nem érdekli őt az a néhány hepp, amit kialakítottam a hétköznapokra, de azért az már sok, hogy az év végi vizsgák előtti hetekben elkoptatok egy pár papucsot. Hiába mondtam neki, hogy azok a papucsok nem vesztek el, csak átalakultak, ott vannak a padlón, a parkettán, nem kopik legalább a fa, és nem csúszik el az ember a vastag lakkrétegen.

A lányom hetvenéves létemre elvitt egy jazzkoncertre, hogy legyek végre emberek között, szerintem meg nem telt el kellő idő az ilyesmihez. Különben sem vagyok én az élőzenéhez szokva (a halott zene az meg már milyen). Utoljára akkor hallottam élőzenét, mikor a Galkovicsék rokonsági zenekara játszott valami lakodalomban. Előtte sose láttam még cimbalmot, azt hittem, pengetik, mint a hegedűt, úgy kellett rájönnöm, hogy lábakon áll, mint egy disznó, és úgy ütik a húrokat rajta. Akkor tudtam, hogy a zene, az valami jóval komolyabb dolog, mint addig hittem.

Korábban volt ugyan kapcsolatom zenei hangokkal, de a feleségem dalolását, azt csak nagy nehezen tudtam úgy zenének nevezni, hogy közben nem röhögtem ki szegényt. Azt mondta, mikor megismerkedtünk, hogy ő egyszer nagyon híres énekesnő lesz. Nem tudom pontosan, mekkora hírnév a helyi hagyományőrző kórusban énekelni, de csinálta szorgalmasan, hiába mondtuk többen neki, hogy inkább menjen hátra a tyúkok közé, ha közösségbe akar járni, ne ingerelje a hangjával a lelkileg érzékenyebb hallgatókat. Azt mondta, akkor fogom csak értékelni az ő művészetét, ha már nem lesz, fogsz te még engem visszasírni, ahogy gyakran fenyegetett. Persze sokszor sírtam eleinte, sirattam a hiányát, csak ő jutott eszembe, bármit csináltam, repedést láttam a falon, vagy ránéztem egy öreg fésű foghiányára, pláne a bekapcsolt rádió műsornélküli susogására. Ha nagyon nagy volt bennem a hiányérzet, bekapcsoltam a kukoricadarálót, hogy legyen valami, ami jól tereli a figyelmet, de miután már ledaráltam az utca összes kukoricáját, megint csak a magányt kapartam magam körül, mint valami nagy üres kertet.

Jó ez a koncert, kicsit füstös a helyiség, de jól muzsikognak a zenészek, úgy teszek, mintha érdekelne, nem akarom, hogy a lányom rosszkedvűen menjen haza, a végén még hascsikarása lesz. Csak nézem a dobost, ahogy aprítja, aztán fúzi fel a ritmust, és arra gondolok, inkább valami nagy kertben kellene most lenni. Egy kertben, ahol akkora a csend, hogy alig marad hely a növényeknek. Csak ásni, ásni, gereblyével húzni mintákat a földbe, és a feleségemre gondolni, a hangjára, ahogy énekel a tyúkudvarban.